

**בס"ד. ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להתלמידים שיחיו
ערב יום הכיפורים התשמ"ט
— בבית הכנסת, לפני כל נדרי —**

בלתי מוגה

א. "וידבר גו' דבר גו' יברכך גו' יאר גו' ישא גו' ושמו גו' ואני אברכם"¹. השי"ת יעזור ויצליח את כאו"א מכם, בתוככי כלל ישראל, בכל הברכות, כולל בברכות האמורות לאחר תפלת המנחה², אשר גם תלמידי הישיבות נכללים בזה, ואדרבא, הם קודמים בזה, כי ע"ד ש"אסתכל באורייתא ו(אח"כ) ברא עלמא"³, היינו שהתורה קודמת לשאר הענינים, עד"ז בבני גופא, יש דין קדימה לאלו שעוסקים בלימוד התורה, תלמידי הישיבות. ולכל לראש — בברכת כהנים האמורה לעיל, אשר יש לזה מעלה וחיידוש מיוחד, מכיון שיש בו גם החידוש (ה'אויפטו') דתפלה שהיא מעוררת וממשיכה רצון חדש, וגם את העילוי דברכה, כמבואר בכ"מ⁴. ובברכות עצמן — יש לברכת כהנים עילוי מיוחד, שהברכות מתקיימות בזריזות, וכמבואר בארוכה בדרושי רבותינו נשיאנו⁵ עה"פ⁶ "והנה פרח מטה אהרן גו' ויגמול שקדים", שע"ד "השקדים שהם ממהרים להגמר יותר מכל הפירות", כך הקב"ה "שוקד אני על דברי לעשותו"⁷, דהיינו, שהקב"ה שוקד על כל ברכות הכהנים שהם יתקיימו בזריזות.

ב. האמור לעיל בנוגע לכהנים, קאי גם על כל איש ואיש מישראל: תיכף בעת מתן-תורה, בירך הקב"ה את כל ישראל עד סוף כל הדורות ש"אתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש"⁸, ומבואר ע"ז במדרשים ובמפרשים⁹, ש"ממלכת כהנים" קאי על הדרגה הנעלית שבכהנים — כהן גדול, כלומר שכל יהודי התברך במ"ת שהוא יוכל להגיע לדרגת כהן גדול. ובפרט שמני אז (מ"ת) חלפו אלפי שנים, ומשנה לשנה ומיום ליום הוסיפו ישראל בעבודתם, "ילכו מחיל אל חיל"¹⁰, בכל עניני התורה והמצוות, וממילא הם גם הוסיפו והתעלו לדרגה נעלית יותר כו'. וענין זה — שכל יהודי יכול להתעלות לדרגת כהן גדול — הובא גם להלכה בספר ה"יד החזקה" להרמב"ם וזה לשון הרמב"ם¹¹: "לא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש כו' אשר נדבה רוחו אותו כו' ופרק מעל צווארו עול

(7) ירמ' א, יב.

(8) יתרו יט, ו.

(9) אגדת בראשית פע"ט [פ]. בעה"ט עה"פ.

(10) תהלים פד, ח.

(11) הל' שמיטה ויובל בסופן.

(1) נשא ו, כב"כו.

(2) בבית-הכנסת.

(3) זחי"ב קסא, רע"ב.

(4) ראה לקו"ש ח"י ע' 38. וש"נ.

(5) לקו"ת ס"פ קרח. ובכ"מ.

(6) קרח יז, כג.

החשבונות הרבים אשר ביקשו בני אדם, הרי זה נתקדש קודש־קדשים", כלומר, שכל יהודי יכול להגיע (לא רק לדרגת שבט לוי או כהן סתם, אלא אפי') לדרגת "קודש קדשים" — כהן גדול.

ומכיון שזו הלכה בספר "יד החזקה", הרי כשמו כן הוא "יד חזקה", יד שיש לה כח לגבור ולשלוט על כל דבר שיכול לעכב או למנוע ח"ו מלקיים איזשהו פסקי הלכה.

ג. בישראל גופא — הדגשה מיוחדת לדרגת "קודש קדשים" בתלמידי הישיבות בכלל, ותלמידי ישיבת־תומכי־תמימים במיוחד:

אצל תלמידי הישיבות ניכר בגלוי איך שהם פורשים מעניני העולם, "פרק מעל צווארו עול החשבונות הרבים", וכל ענינם הוא העסק בלימוד התורה כו', וממילא ה"ה "נתקדש קודש קדשים".

והדגשה מיוחדת לזה (קודש הקדשים) אצל תלמידי תו"ת:

ייחודם של תלמידי תו"ת — שהם לומדים גם פנימיות התורה, תורת החסידות. ובפרט שהלימוד הוא בבחי' "תורה תמימה"¹², ענין התמימות, שלומדים גם נגלה דתורה — גופא דאורייתא, וגם פנימיות התורה — נשמתא דאורייתא.

והרי פנימיות התורה הוא ענין "קודש הקדשים" שבתורה.

ולעצור, מהקשר דתלמידי תו"ת עם כללות שנה זו — "שנת העיבור", שמשווים את מהלך הלבנה למהלך השמש, ושנה זו נקראת "שנה תמימה"¹³, ענין התמימות. ועד"ז ענינם של תלמידי התמימים הוא תמימות בלימוד התורה, שילוב של תורת הנגלה והנסתר (פנימה"ת) כנ"ל.

והדגשה מיוחדת לענין זה (שנת העיבור) בקביעות יוהכ"פ בשנה זו — ביום הרביעי שבו נתלו שני המאורות הגדולים, השמש והירח.

ויש להוסיף, שבכללות יותר — חיבור מהלך השמש והירח, מראה על חיבור של שני אופני העבודות, עבודת השמש ועבודת הלבנה, ויש בזה מה שאין בזה, כמבואר בתורת הרב המגיד¹⁴ בענין "ועינינו מאירות כשמש וכירח". ועד"ז נתבאר ענין זה גם בתורת הבעש"ט, אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הצמח צדק, אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר נ"ע וכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ועד"ז בענינים שלאח"ז.

ומכיון דאתינן להכי (בנוגע למעלת שנה זו) — יש להוסיף עוד במעלת השנה, שהיא באה לאחרי שנה מיוחדת — שנת הקהל, תְּשֻׁמַּח וְתְּשֻׁמַּח, ומכיון

אוה"ת דרושים לר"ה ע' א"ת ואילך. וראה גם מאמרי אדה"ז על מאד"ל (תפלה) ע' תס ואילך. ועוד.

(12) "התמים" ח"א ע' כה. ובכ"מ.

(13) בהר כה, ל. ערכין לא, א — במשנה.

(14) או"ת (הוצאת קה"ת) פד, ד (ס"י רצז).

ששנה זו באה לאחרי, מובן, שבשנה זו צריכה להיות עלי' והוספה "ילכו מחיל אל חיל", יותר מבשנה הקודמת.

ובפרט שהרמזו והר"ת שבשנה זו הוא — תהא שנת מעשים טובים, ותהא שנת משיח טובה, והיינו שע"י (הר"ת הראשון) "מעשים טובים" [שזה נעשה ע"י עבודת התשובה, שע"י נעשים המעשים, מעשים טובים ומאירים]¹⁵, זוכים ל(ר"ת השני) "משיח טובה", היינו לא סתם משיח, כ"א משיח טובה.

ד. ויש להוסיף, שיש הדגשה מיוחדת לדרגת כהן גדול, ביום זה, ערב העשירי בחודש — יום הקדוש יום הכיפורים:

בעבודת המקדש ביום הכיפורים, יש צירוף של הדרגות הכי עליונות בעולם, שנה ונפש: "עולם" — "אחת במקום", קודש הקדשים. "שנה" — "אחת בזמן", יום הקדוש. "נפש" — "אחת בנפש", כהן גדול.

ועד"ז בעבודת כאו"א מישראל, שביום העשירי בחודש — עבודתו היא בדרגה נעלית זו, וממילא כל הברכות שהוא מברך הם בדרגה נעלית זו.

וכמו"כ בנוגע ליום זה — ערב יוהכ"פ — מכיון שיש בו כבר את העילוי דיוהכ"פ, שהרי יום זה הוא ערב יוהכ"פ, יום ההכנה ליוהכ"פ. וכפי שרואים גם במוחש, שכבר בעיוהכ"פ נמצאים בהתעוררות דיוהכ"פ. ובפרט בזמן הסמוך ממש ליום הכיפורים, שבו מתחילים כבר בעבודת יום הכיפורים עצמו.

ובנוסף לזה, יש ליום זה את העילוי ד"ערב יום הכיפורים", אשר, יש בו מעלה על יום הכיפורים עצמו, ו"יש בזה מה שאין בזה", וכמדובר כמ"פ.

ה. ובפרט שנמצאים אנו לאחרי העבודה דימים שלפנ"ז:

משבת מברכים החודש אלול, החודש שבו "המלך בשדה"¹⁶, והולך מחיל אל חיל מראש-חודש אלול, ומח"י אלול, שהוא נותן חיות בכל עניני חודש אלול, ולאח"ז ימי הסליחות וערב ראש השנה,

— שאז יודע כל יהודי ויהודי, עד סוף כל הדורות, שזוכים בדין, כדברי הטור¹⁷ "אומה זו כו' יודעת אופי' של אלקי' כו' לובשים לבנים ומתעטפים לבנים כו' לפי שיודעין שהקב"ה יעשה להם נס", "ונכתבין ונחתמין לאלתר לחיים בספרן של צדיקים גמורין"¹⁸, ואח"כ זה בא בפועל ובגלוי בגשמיות, וכל יהודי מקבל את כל הענינים למטה מעשרה טפחים, מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה, כמדובר כמ"פ לאחרונה —

ואח"כ בראש השנה (כפי שהוא ענין לעצמו, ולא כחלק מעשרת ימי

17) אר"ח טו"ס תקפא.

18) ר"ה טז, ב.

15) ראה לקו"ת מטות פב, א. דרושי שמע"צ

פה, א. שה"ש יז, ג.

16) לקו"ת פ' ראה לב, ב. ובכ"מ.

(תשובה), ולאח"ז בזמן ד"עשרת ימי תשובה", שעליו נאמר¹⁹ "דרשו ה' בהמצאו קראהו בהיותו קרוב", היינו שבזמן זה תובעים מכל יהודי שיהי "קרוב" להקב"ה.

ולאחרי כל עבודות אלו, מובן גדול הדרגה של כל איש מישראל בערב יוהכ"פ, עוד טרם כניסת היום הקדוש עצמו, ועאכו"כ ביום הקדוש עצמו.

*

ו. והנה, ענין דרגת כהן גדול, אף שענינו הוא "הובדלו מדרכי העולם", אין הכוונה שאין לו עסק עם העולם, כ"א להיפך שהוא פועל ומברר את עניני העולם.

וזהו דיוק לשון הרמב"ם "הובדלו מדרכי העולם", שאינו פורש מן העולם, כי אם "מדרכי העולם", וכמ"ש בהלכה שלאח"ז "ופרק מעליו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם" — "אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל כו"²⁰, ובידעו שהעולם מצ"ע הוא "הבל", נעשית שייכותו לעולם באופן שמנצל את עניני העולם לעבודת ה' — "כל מעשיך יהיו לשם שמים"²¹ ו"בכל דרכיך דעהו"²².

וכתורת הצמח צדק²³ "עשה כאן (בחוץ-לארץ) ארץ ישראל", שלכל יהודי נותנים מלמעלה כוחות שיעשה מהמקום בו הוא נמצא — "ארץ ישראל", ועד לדרגת ירושלים עיר הקודש, והר הקודש — הר הבית, ובית המקדש, ועד לדרגה הכי נעלית — קודש הקדשים.

נמצא, שעבודת היהודי היא לעשות מעניני העולם שלו דרגה הכי נעלית — קודש הקדשים.

ועד"ז בנוגע לתלמידי הישיבות, שענינם לימוד התורה, וכיון ש"אסתכל באורייתא וברא עלמא .. עסיק באורייתא ומקיים עלמא"³ — נמצא, שאינו פורש מן העולם, אלא אדרבה, מקיים את העולם, שמצ"ע הוא "הבל", ונברא בשבעה הבלים²⁴, וקיומו ע"י הבל התורה, הבל תינוקות של בית רבן, שעליו העולם מתקיים²⁵.

וענין זה (הפעולה בעולם) מודגש גם בשם הישיבה "תומכי תמימים" — שהוא שם שניתן ע"י רבותינו נשיאנו¹² — שהתמימים הם "תומכים" את העולם, וטעם הדבר הוא, מכיון שקיום כל העולם הוא מהתורה, ולכן התורה יכולה לפעול שלימות ותמימות בעולם.

*

23) אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תפח.

24) זח"א קמו, ב. ועוד.

25) שבת קיט, סע"ב.

19) ישעי' נה, ו. ר"ה יח, א. וש"נ.

20) רמב"ם הלי' תשובה פ"ג ה"ד.

21) אבות פ"ב מי"ב.

22) משלי ג, ו.

ז. ויש לקשר את האמור לעיל: (א) שכל יהודי נמצא בדרגה נעלית ביותר, דרגת כהן גדול (ב) שיהודי פועל בעולם), לשיעור היומי בתורה: "ירכיבהו על במתי ארץ גוי"²⁶ — שיהודי נמצא בדרגה נעלית שלמעלה מהעולם, ולכן הוא יכול לפעול על העולם.

וממשיך "ויניקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור" — וכידוע²⁷ ששמן ודבש²⁸ רומזים על פנימיות התורה, אשר עי"ז מגיעים לדרגה הנעלית דכהן גדול כנ"ל.

ובשיעור היום שקודם ערב יוהכ"פ, יום ההכנה לעיוהכ"פ, נאמר "כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו"²⁹, שבנ"י הם בדרגה נעלית ביותר ועד שהם חבלו ונחלתו של הקב"ה, ולכן בנ"י הם בעה"ב על כל העולם כולו, ועד ש"יצב גבולות עמים למספר בני ישראל" "בשביל מספר בני ישראל שעתידים לצאת מבני שם, ולמספר שבעים נפש של בני ישראל שירדו למצרים, הציב גבולות עמים שבעים לשון"³⁰.

ח. ההוראה מכל האמור לעיל, בנוגע לתלמידי תו"ת — ובהקדמה: תלמיד תו"ת הוא לא רק מי שכיום לומד בישיבה, אלא גם מי שבעבר למד בישיבה, ואפי' שנכנס לישיבה רק פעם אחת, הרי לעולם הוא נשאר תלמיד תו"ת, מכיון ש"קדושה אינה זזה ממקומה"³¹.

ויתירה מזו — עפ"י הציווי להעלות בקודש "ילכו מחיל אל חיל", הרי צריך להוסיף ולהתעלות בכל עניני עבודת ה', ובפרט בלימוד התורה — ובאופן של תמימות, נגלה ופנימיות התורה יחד, ועד ל"גדול תלמוד שמביא לידי מעשה"³² — וכל זה גם לאחר שיצא מהישיבה בפועל, שעליו להוסיף ולהתעלות (גם) על הזמן שבו למד בפועל בישיבה.

ובנוגע לעניננו — ההוראה הנלמדת בקשר לתלמידי תו"ת — שעליהם להוסיף בלימוד התורה "יגדיל תורה ויאדיר"³³, בנגלה ובחסידות, ובאופן של תורה אחת כנ"ל.

והלימוד צ"ל באופן של "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה", בין המעשה שבנגלה דתורה, ובין המעשה שבפנימיות התורה, כמבואר בקונטרס העבודה. ועוד, וגם זה עיקר, להיות "נרות להאיר", להשפיע על עוד יהודים. ויש להוסיף ולהבהיר, שאי"ז (המעשה שבתורה) עיקר ענינם של תלמידי תו"ת, כי עיקר ענינם הוא לימוד התורה, ואף שהם צריכים לעסוק גם במעשה

(26) האזינו לב, יג.

(27) ראה בארוכה אמ"ב שער הק"ש פנ"ד

(30) שם, ח ובפרש"י.

(31) ראה בהנסמן בלקו"ש ח"ד ס"ע 323.

(32) קידושין מ, ב. וש"נ.

(33) ראה חולין טו, ב.

(28) ראה חגיגה יג, א.

(29) שם, ט.

שבתורה, הרי"ז רק באופן של "טפל" אל העיקר.

וי"ל רמז לזה מפרשת השבוע — "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי", שנמצאים במצב של "קרוב (האזינו) לשמים, ורחוק (תשמע) מן הארץ"³⁴. ובנוגע לתלמידי תו"ת, שענינם לימוד התורה, הרי עניני "ארץ" אצלם הוא ענין המעשה שבתורה, ולזה צריך להיות "רחוק", משום שעוסקים בזה רק בדרך טפל. ועניני "שמים" אצלם הוא לימוד התורה, ולזה צריך להיות "קרוב", משום שזה עיקר ענינם.

ויש להוסיף עוד לימוד מהענין ד"קרוב לשמים ורחוק מן הארץ" — שתלמידי תו"ת צריכים לפעול על עצמם שנפשם — עניני שמים — תהי' אצלם העיקר, ואילו גופם — עניני ארץ — יהיו אצלם טפל³⁵.
ועי"ז זוכים לבריאות הנשמה, ועד שמזה משתלשל שיהי' גם בריאות הגוף בגשמיות (ע"ד חיבור השמש והירח כנ"ל).

ט. ומכאן באים לעורר בקשר לתלמידים הלומדים בסניפי תו"ת:
אע"פ שהסניפים הם מסועפים מהמרכז, עכ"ז מאחר שהם אינם ליד המרכז, כ"א בריחוק מקום ממנו, הרי אינם בטלים לידו "כשרגא בטיהרא", ואדרבה, ע"י העבודה בכח עצמם יכולים הסניפים להתעלות מעל המרכז, ועד שהם יכולים להוסיף בהמרכז, בבחי' "מתלמידי יותר מכולם"³⁶.
וכאן המקום לעורר שישתדלו להקים סניפי תו"ת חדשים. ושישתדלו, התלמידים והמלמדים, להוסיף עוד תלמידים, "העמידו תלמידים הרבה"³⁷, ועי"ז יתווסף בהם עצמם, כמאמר חז"ל "מתלמידי יותר מכולם".
וי"ד. וכל ענינים אלו מהווים הכנה קרובה לגאולה האמיתית והשלימה, ועוד בערב יום הקדוש יום הכיפורים נלך כולנו יחד לארץ הקודש לביהמ"ק השלישי, ושם נראה איך שהכהן גדול נכנס לקודש הקדשים.
ושם גופא — "יילכו מחיל אל חיל", להוסיף ולהעלות מחיל אל חיל בכל הענינים.

עד ש"יראה אל אלוקים בציון"¹⁰, "ולציון יאמר גוי", כפי שהיא במצב של "והוא יכוננה עליון"³⁸.

ואז תהי' השלימות ד"מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים"³⁹,
"ולא עיכבן אפי' כהרף עין"⁴⁰, תיכף ומיד ממש.

38 תהלים פז, ה.

39 ישעי' יא, ט. רמב"ם הל' מלכים בסופן.

40 מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

34 ראה ספרי עה"פ.

35 ראה תניא רפל"ב.

36 תענית ז, א. וש"נ. רמב"ם הל' ת"ת ספ"ה.

37 אבות פ"א מ"א.